

AZ IDŐ FOGSÁGÁBAN – KUBA

írta: BARNA ANDRÁS fotó: JURÁK ZSOLT

Évzáró lapszámunkban ázsiai barangolásaink után egy új földrészre utazunk magazinunk állandó szakértőjével, Jurák Zsolttal. A karibi szigetvilág egyik lelegeklatánsabb országába repülünk: Kubába. A szigetországról sok mindent tudunk, de mégis keveset. A szocialista berendezkedés egyik utolsó bástyájáról ma még feltehetően előbb jut eszünkbe Fidel Castro, Che Guevara vagy a Disznó-öböl, mint a szivar vagy a rum. Ugyan mi most Zsolt segítségével képletesen megfordítjuk ezt a sorrendet, de a máig meglévő béklyók akaratlanul is megjelennek majd a sorok között.

KUBA A HIDEG-
HÁBORÚS IDŐSZAK
EGYIK FÉMJELE,
LÉGY AZ AMERIKAIK
LEVESÉBEN, AMIT
NEM IS FELEJTENEK
EL ÉRZÉKELTETNI
AZ ODAUTAZÓ
TURISTÁKKAL.
EGY EMBARGÓKKAL
KORLÁTOZOTT
ORSZÁG, AMELYRŐL
NEM NEHÉZ AZT
GONDOLNI, HOGY
MÁRÓL HOL-
NAPRA ÉL.

Több ezer kilométerről nem tűnhet vonzó úti célnak, pedig annak, aki tökéletes pihenésre vágyik és szebbnél szebb tájakat akar látni, Kuba maga lehet a paradicsom. Paradox módon Kuba idegenforgalma jórészt az amerikai turistákra épít, ez pedig megmutatkozik az árakban is. De ahogy Zsolt szokta mondani, kis odafigyeléssel, jó és átgondolt szervezéssel jelentős összeget meg lehet takarítani.

Kalauzunk nem először fordult meg Kubában, sok-sok évvel ezelőtt már járt itt, és jó emlékeket hozott haza magával annak ellenére, hogy első kijutását vargabetűk tűzdelték. Az ország újbóli felfedezését elősorban a naprakészség inspirálta,

ugyanis partneri körében egyre többen érdeklődnek Kuba iránt. Hogy mi változott a több mint tíz évvel ezelőtti állapotokhoz képest, a következő beszélgetésből tudhatjuk meg.

– **Barna András: Interjún kívül említetted, hogy nem volt egyszerű az első kubai utad.**

Kezdjük ezzel a felütéssel a beszélgetésünket: miért nem volt egyszerű?

– Jurák Zsolt: Kézenfekvő, de mégis balga módon Amerikából akartam átmenni átszállással Kubába, amihez minden jegyem megvolt. De amikor az American Airlinesnál konstataáltak, hogy a végcél Kuba lesz, törölték a jegyem, merthogy nem támo-

gatják – finoman szólva – az odairányuló turistáskodást. Ekkor vettem elő a „B” tervet: felszálltam egy luxushajóra, a hatodik napon kiszálltam Jamaicán, és a végén onnan repültem át Kubába – hozzáteszem: fillérekkért.

– **Akkor ezúttal már résen voltál. Hogy utaztál oda?**

– Nyilvánvalóan most is Amerikán keresztül, amiről tudtam, hogy a lehető legrosszabb alternatíva. *(Nevet.)* Ha Kubába utazol, akkor Magyarországon könnyen és gyorsan, 22 euróért meg tudod szerezni a vízumot. Ha ugyanezt teszed meg Amerikából, akkor ott rád az amerikai állampolgárokat érintő

szabályok vonatkoznak, az úgynevezett 12 pont alapján utazhatsz be Kubába. Az amerikai kormányzat továbbra sem támogatja az ide történő utazásokat, olyannyira nem, hogy néhány hónappal ezelőtt szüntették meg a luxushajók kubai útjait is.

Szóval van egy meghatározott „ideológiai szorítmint”, amiből választhatsz, hogy te miért mész

Kubába, de abban nem szerepelhet olyan, hogy te oda például üdülni mész, vagy a kormány tulajdonában lévő szállodában szállsz meg.

Egyébként balgaság ide vagy oda, Amerikán keresztül repülni a legkézenfekvőbb megoldás, már csak azért is, mert Miami-ból van közvetlen járat Havannába. Az út pedig mindössze 45 perc.

– **És most büntetlenül meg tudtad venni a jegyed?**

– Igen, meg tudtam venni, ezzel nem volt most probléma, de 100 dollárért ott is meg kellett vennem a kubai kártyát, vízumot. És persze meg kellett felelnem az elvárt kritériumoknak is, ami azt jelentette, hogy el kellett beszélgetnem két tiszttel. Egyébként várakozáson felül nagyon jó fejek voltak. Pedig nagyon komolyan felkészültem a „keresztérdésekre”. Kicsit az volt az érzésem most, hogy ez a protokoll csak az illeték megfizetéséről szólt.

– **És Kubában mi változott a tíz évvel ezelőtti állapotokhoz képest?**

– Semmi. *(Nevet.)* Egy dolog változott: jobbak

lettek a koktélok. Én fennhangon szoktam hirdetni, hogy Kubában csinálják a legrosszabb koktélokat, egészen mostanáig ezt vallottam. Ezúttal azonban kardinális, pozitív változásokat tapasztaltam koktélfronton. Ételek terén is történt változás, sokkal szélesebb és ízletesebb lett a kínálat.

Ami viszont Kuba klasszikus értelemben vett változásait illeti, ott az égegyadta világon semmi nem történt. De most is imádtam az országot, és ezúttal sikerült eljutnom olyan helyekre, ahová korábban nem, és ahol benézhettem a kuliszszák mögé, így aztán megismerhettem egy kubaibb Kubát.

– **Tudom, hogy te mindig felhajtasz egy helyi kapcsolatot.**

A korábbi utazásaid során ezek már szinte bejáratott vonalak. Itt is volt/lett kubai kontaktod?

– Igen, lett egy helyi kapcsolatom, miután hónapokon át keresgéltem az interneten. Azért tartott ilyen sokáig, mert a kubai utazási irodák jellemzően az amerikai piacra akarnak dolgozni, és az árképzésük is ennek megfelelő, sok esetben szembemennek minden realitással, amit röviden úgy tudnék definiálni, hogy maga a „kasza”. Nem ritka, hogy egy 5–6 napos túráért 5–6 ezer dollárt is elkérnek.

Végül is, akik mellett letettem a voksomat, azok egy „emberléptékű”, ámde szegény országhoz képest drága árakat ígértek, megfelelő szolgáltatás mellett.

– **A szállásodat is rajtuk keresztül intézted?**

– Nem, az teljesen más, saját vonal volt. Nem könnyű Kubában szállást foglalni, és nem azért, mert nincsen elég hotel, hanem azért, mert iszonyú körülményes. Ugyanis, ha a jellemzően amerikai tulajdonú internetes oldalakon beütröd, hogy Havanna, akkor nem dob fel semmit a rendszer. Úgyhogy ezt egészen más portálokon keresztül tudtam csak foglalni, de hozzáteszem, hogy nagyon sokáig töprengtem azon, hogy hol és mit foglaljak. Voltak útítársaim, akiknek éjszakánként 4000 forintért tudtam szállást szerezni reggelivel egy szocreál típusú szállodában, ahol ők rendkívül jól

érezték magukat. Azt gondolom, hogy ez több, mint jó ár-érték arány.

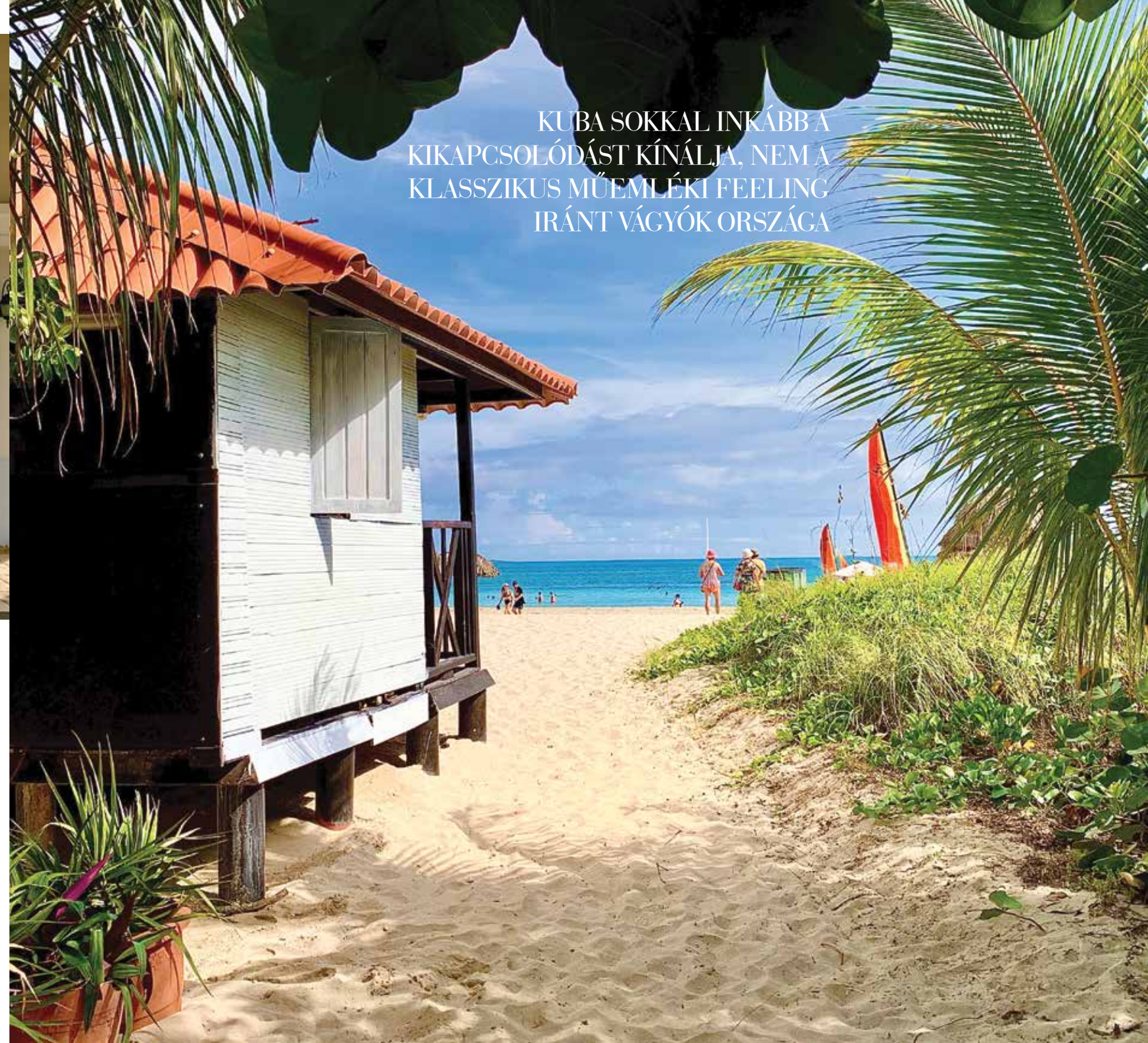
Én a belvárosban foglaltam szobát, egy szállodalánc egyik hoteljében, ami jó elhelyezkedésű és fekvésű volt, és rálátás nyílt a kubai Capitoliumra is.

– **Mi volt ezúttal az útiterved?**

– Havanna, Havanna és környéke, a Vinales-völgy, Trinidad, Cienfuegos, Santa Clara, a Cayo Santa Maria sziget, és az út lezárásaként Varadero. Ez volt a zanzásított útvonal.

Havannát nagyon szeretem, egy jó részét szépen felújították egykor, de azóta nem történt itt változás. Az első napi ismerkedésünk az afrokubai

KUBA SOKKAL INKÁBB A
KIKAPCSOLÓDÁST KÍNÁLJA, NEM A
KLASSZIKUS MŰEMLÉKI FEELING
IRÁNT VÁGYÓK ORSZÁGA

résszel kezdődött, ahol egy helyi idegenvezető vitt körbe minket. Havanna egy olyan részén jártunk, ami távol esik a belvárostól, és az ország valódi arcát mutatja. A csaknem háromórás sétánk alatt elmentünk egy kubai pizzériába. A hely nélkülözött mindenféle egészségügyi előírást, nagymamas típusú sütőben készült a pizza, vékony tésztás, és kis túlzással olcsóbb volt, mint egy üveg ásványvíz. Itt kell megjegyeznem, hogy Kubában kétféle valuta

van, az egyik a CUC, a konvertibilis valuta, ezt a turisták használják, a másik a CUP, a cuban peso, ezt pedig a helyiek. A kettő között nagyságrendi, több tízszeres átváltási eltérés van. A CUC egyébként a dollárhoz van beárazva, ami azt jelenti, hogy 1 dollár nagyjából egy CUC. Az amerikai pénzt egyébként 10 százalékos büntető átváltással sújtják, amit normálisan kezelnek, az az euró.

– **Szóval finom a kubai pizza?**

– A kubai pizza vékony tésztás, paradicsomos fel-téttel, és a létező egyfajta kubai sajttal van megszór-va. Megkóstoltam, nagyon finom. Az étel annyira népszerű, hogy egy-egy ilyen üzlet előtt hosszú sorok kígyóznak. A kontraszt kedvéért muszáj meg-emplítenem, hogy míg az utca egyféle sajtot használ, addig – pusztán kíváncsiságból – a szállodában tizenegyfélét számoltam össze. Olyanfajta luxus volt ebben a hotelben, amit szerintem a kubaik többsé-

ge gasztronómiai téren elképzelni sem tud.

A környék életképéhez tartoznak a házi üzemel-tetésű kiskocsmák, ahol az ablakon keresztül nyújt-ják ki a szívverősítőt a helyi férfiaknak. De ugyanígy része az utcaképnek a házhozszállítás is, aminél nem ritka látvány, hogy a csomagot kis zacskóban húzzák fel a második emeletre. Ugyanilyen szokatlan a falra szerelt, ámde működő tárcsás telefonok látványa is.

A külvárosi valóság után egy belvárosi kirándulás

következett, megnéztük a La Bodeguita del Mediót, ami vélhetően nemcsak a Mojito koktéll születésének helyszíne, hanem Hemingwaynek is a kedvenc helye volt. A falakon a számtalan aláírás amolyan memen-tóként szolgál, úgyhogy én is tettem oda egy szignót, hátha még egyszer híres leszek. *(Nevet.)*

Kihagyhatatlan látványosság a National Hotel. Az 1930-as években épült szálloda egy tradicionális épület és nagyon jól néz ki, de így utólag azt mon-

dom, hogy jobban tettem, hogy nem ebben, hanem egy másik szállodában foglaltam szállást, ugyanis belül túlságosan ódon hangulatot áraszt, amiben van valami nyomasztó. Az embernek az az érzése, hogy itt a szálloda egykori hírnevéből élnek.

A havannai kirándulásra a koronát egy esti prog-ram részeként a Buena Vista Social Club koncertje tette fel, akiket nekem már volt szerencsém több helyen is látni és hallani, többek között idehaza is.

Érthető módon azonban ez egy teljesen autentikus környezetben hatványozottabb élményt nyújtott.

Fantasztikus volt látni, hogy idős bácsik megérkeznek a színpad elé, letámasztják a botjaikat, majd felmennek a színpadra, és harmincévesként tombolnak, énekelnek, hihetetlen energiával és temperamentummal egy óriási show-t csinálnak.

A szám végén lebattyognak a színpadról, és szó szerint elbotorkálnak.

– **Mindenben és mindenhol ilyen nagy a kontraszt?**

– Azt hiszem, igen. A korábban felújított helyek ugyan nem mentek tönkre, de ennél nagyobb előrelépést nem tapasztaltam a tíz évvel ezelőtti időszakhoz képest.

Sétánk közben a helyi idegenvezető sok érdekes dolgot mondott például az autókról is, amik azért olyan méregdrágák, mert új autót hivatalosan csak a kormány vásárolhat, és csak az állami tisztségviselők kaphatnak, amit aztán hároméves korukban eladnak. Kubában mondjuk egy kis Polski, aminek idehaza jó esetben pár tízezer forint az értéke, az ott kint milliós tétel. De szerencsére múltidéző módon még nagyon sok gyönyörűen felújított amerikai autó van, amelyek jellemzően taxiként működnek, és a turisták ki is bérelhetik őket. Mi is egy ilyen

mentünk el a Havanna melletti Vinales-völgybe, ami fantasztikus természeti szépségű terület. Itt ellátogattunk egy dohánytermesztésből élő családhoz is. Elmesélte a gazda, hogy hetente ellenőrzik őket és a termést is, aminek a 90 százalékát adóként be kell szolgáltatniuk az államnak. Ők csak a fennmaradó 10 százalékkal gazdálkodhatnak.

– **Hogyan folytatódott az utad?**

– Havanna és környéke után a vidék következett. Kuba óriási üzemanyagválsággal küzd, emiatt csak a kapcsolati tőkének köszönhetően tudtunk eljutni A-ból B-be. Tömegközlekedés sem volt, mert ugye a buszoknak is valamivel működniük kell. Nekem úgy tűnt, hogy csak a kiváltságosok tudnak üzemanyagot kapni. Amikor jön Venezuelából a tanker,

akkor szerintem már mielőtt kikötne, megvan minden liternek a gazdája. Havanna nem a jéghegy csúcsa üzemanyaghiány szempontjából, mert ott még úgy ahogy van benzin, viszont vidékre szinte már egy csepp sem jut el ezekből a szállítmányokból.

– **És hogy utaznak az emberek ilyen nehézített körülmények között?**

– Ha van rá lehetőség, akkor busszal, ha nincsen üzemanyag, akkor sehogy, illetve még nagyon sok a lovas kocsi is. De az autópályák mellett nagyon gyakori a stoppolás, a különlegessége pedig az, hogy szabály van arra, hogy a stoppost kötelezően fel kell vennie az autósoknak. Az egészben a groteszk az, hogy mindeközben remek utak vannak *(és persze értelemszerűen nincsenek agyonhasználva)*.

– **Az első vidéki etap merre felé volt?**

– Az első két vidéki állomásunk Trinidad és Cienfuegos volt, ezeknek nagyon nevezetes történelmi emlékeik vannak, és az óvárosi részük is fantasztikus

szép. Az embernek olyan az érzése, mintha visszament volna az időben. Leülni egy kávéház teraszára, és egy kicsit nézni az ottani életet, az semmivel össze nem hasonlítható érzés és élmény.

– **Ismét közbevetnék egy kérdést a mesélés közepén. Milyen benyomások társultak Kuba kapcsán melléd?**

KUBÁBAN AZ
1950-ES ÉVEKET
ÉLJÜK ÚJRA,
LEGALÁBBIS
BIZONYOS
TÉREN
EGÉSZEN
BIZTOSAN.

– Kuba egy maximálisan biztonságos hely a véleményem szerint. Az emberek barátságosak és kedvesek, de azt a tényt nem lehet megkerülni, hogy Kubában az ember visszafelé megy az időben. Az 1950-es éveket éljük újra, legalábbis bizonyos téren egészen biztosan. Egy szocialista diktatúrában vagyunk, ahol az emberek ennek szellemében relatíve jól érzik magukat, tudják ugyan, hogy „hülyére vannak véve”, de egyelőre tűrik.

mauzóleuma. Érdeemes megemlíteni azt a tényt, hogy egész Kuba-szerte majdhogynem több helyen lehet találkozni Che Guevara-szobrokkal és -emlékhelyekkel, mint Castróéval. Persze nem kell nagyon aggódni, azokból is van bőven. Máig élő kampány- és üdvöztető plakátokkal rengeteg helyen lehet találkozni, de valahogy az volt az érzésem, hogy Che még most is nagyon komoly isteni státusszal bír. *(Nevet.)*

– **A nagy vezér nyughelye után mi következett?**

– Varadero-ba utaztunk, ami Kubában az érem másik oldalának számít. Gyönyörű szállodák, kifogástalan minőségű utak jellemzik. Egyből látszik, hogy egy igazi turistaparadicsomba érkezik az ember. És persze ez az áron is érzékelhető, de a szolgáltatás színvonala és minősége tökéletes. Varadero a legmodernebb környezetet kínálja, és emiatt itt van a legtöbb turista. Kuba egyébként sokkal inkább a kikapcsolódást kínálja, nem a klasszikus műemléki feeling iránt vágyók országa. Havannában gyönyörű szép templomok vannak, hangulatos óvárosi utcákon sétálhat az ember. Ez a miliő egyébként a vidéki városokra is jellemző, ami mind érdekes és különleges, de itt nincsen

Notre-Dame, vagy mondjuk egy a sydney-i operához hasonló építészeti bravúr. Ide a hangulatért utazik az ember, amit viszont maradéktalanul meg is fog kapni. A világon nincsen még egy olyan hely, ahol az ötvenes években gyártott, de vadonatújnak kinéző autókkal lehet utazni, és jókedvű és vidám emberek társaságában végigtáncolni Havanna főutcáját.

– **Már megszokhattuk, hogy a történeteid egyikéből sem maradt ki gasztronómia. Van olyan, hogy kubai konyha?**

– Ebbe most jól belekérdeztl. *(Nevet.)* Ha most meg akar-

nám kerülni a kérdést, akkor azt mondanám, hogy nem futottam bele a helyi specialitások egyikébe sem. Viszont a helyi kontaktomnak hála, remek éttermekben ettem, kiélveztem a

tenger gyümölcseinek számos variációját, és ettem az olasz carbonara helyi mutációjából is. Egyébként ez valamilyen szinten gasztronómiai összképet is adhat, mert az út melletti ételek pont ugyanolyan jók voltak például, mint mondjuk Havanna főutcáján (igaz, édességben nem túl erősek). Jó volt megtapasztalni, hogy már ide is begyűrűzött bizonyos értelemben és egyes helyekre a fine dining, bár még nem Michelin-csillagos a színvonal. Be kell vallanom, hogy nem vagyok oda a svédasztalos étkezésekért, de ezeken a terítékeken is megtaláltam mindent,

ami ízlett nekem. Viszont nem olcsó odaát enni.

– **Ha mondjuk summáznák egy kubai utazást, akkor mennyiért lehet ott eltölteni egy kellemes két hetet?**

– Egyéni szervezéssel kompromisszumoktól mentesen állíthatom, hogy mindennek a feléből ki lehet jönni, mint amit ma általában kínál az utazásszervezői piac. Erre ráfűzve meg kell említenem, hogy bár nem hittem benne, de megnéztem a családi szállások egyedi kínálatát. Meglepően jó színvonalat tapasztaltam, tisztasággal és kényelemmel egyetem-

ben. Éppen ezért elhatároztam, hogy legközelebb, amikor Kubába megyek, akkor a méregdrága havannai szállodák helyett itt fogok szállást foglalni.

– **Tíz nap elég Kubában?**

– Nem, egészen biztos, hogy nem.

Tíz nap arra elég, hogy megnézd, amit meg kell nézni, és lásd, amit ebből az országból látni kell. Én nem vagyok egy nagy pihenős, tehát nekem bőven elég két nap a henyélésből és a napfürdéből. Annak viszont, aki szeretne egy kellemes kombinációt, 5–8 napos városnézéseket és túrázásokat ajánlok, három-négy megállóval és szálláshellyel, aminek a végén a varaderói pihenés a végállomás.

A cikket tovább olvashatja a **MiFerfiak.hu** oldalon, használja a QR kódot!

 drivingcamp

**VEZETÉSTECHNIKAI
ÉS
RENDEZVÉNYKÖZPONT**

Prémium környezet
és infrastruktúra
Zsámbékon

SHOWROOM

GOKART

OFF/ON-ROAD MODULOK

BISTROMOTO-ÉTTEREM

www.drivingcamp.hu

www.dckarting.hu

